

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvršijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Recepti se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 8 krono temeljna pristojbina ter od vsake poštvene po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrť leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

Dvojna važnost.

S prihodnjim novim letom nas čaka dvojna, zelo važna odločitev: bomo li Slovenci še zana-prej veljali pred svetom kot nepomenljiv, neodločilen narod. Pri ljudskem štetju bodo iskali naše število po kolikivosti, pri novih državno-zborskih volitvah pokazati se nam bo po kako-vosti. Iz obojnega pa se nam bo napravila na merodajnem mestu sodba, je li Slovence vpošte-vati med ravnopravne, svoje veljave se zaveda-joče narode, ali bo smeti nekaznjeno i nadalje z njimi pometati.

Obe odločitvi zamorete postati za nas za četek gmotnega in kulturnega preporoda, ako pa prezremo v svoji običajni brezbriznosti važnost teh dveh akcij, pogreznili se bomo za desetletja še v globlji prepad.

Naša dolžnost je, da se ljudstvo na obe slu-čajnosti pravočasno opozori in pripravi. Kdor pa v kljub vednosti sili v pogubo, temu ni več pomagati.

Kako se nam je ravnati pri bodočem ljud-skem štetju, smo že opetno razkladali. Po teh navodilih se je vsakomur zaradi narodne disci-pline strogo obnašati, ko se mu dostavi dotična pola, ali če ga njegov gospodar vpraša.

Pole za ljudsko štetje ne bodo imele rub rike, da se izkaže materni, temveč le takozvani občevalni jezik. Ko poznamo to zanko, ne bo nam težko izogniti se jej. Občevalni jezik za vsakega rojenega Slovence je slovenski, pa znaj si vrhutega še vse evropske jezike. Tudi Italijani, Nemci itd. se med drugorodnimi mo-rajo navadno posluževati tujega jezika, da za morejo v svoji trgovini, obrti itd. občeovati z do-

mačim prebivalstvom. Toda pokažite nam le eden slučaj, da bo pri ljudskem štetju pripoznal Nемеc ali Italijan, da mu je občevalni jezik slovanski. Tega ti tujci iz prirojenega ponosa ne morejo storiti. Ali pa bi naj le Slovenec bil mehkužna para, ki se bi dal oviti vsakemu oho-lemu tujcu okoli prsta!

Povedali smo tudi že, da je napačna izpo-ved kaznjiva po kazenskem zakonu. Naj tedaj zakrivi neresnično izpoved gledé občevalnega (materinega) jezika slovenski mehkužneš sam ali proti njegovi volji njegov gospodar, poskrbelo se bo, da zaslužena kazen ne izostane. Vrhutega pa bodo vsi taki omahljivci še zapadli ljudski kazni, ki bo kazalo na nje s prstom, kakor na odpadnike in narodne izdajice.

Odločnost odvisnega ali neodvisnega Slo-venca pa mora spoštovati tudi pošten nasprot-nik. Saj se nikomur nič bolj ne gnusi, kakor omahljivec in klečepalazec.

Z ljudskim štetjem se zadnji čas naše ča-sopisje ne bo moglo več toliko baviti, kakor bo isto potrebovalo. Zappati moramo takšno agita-cijo našim posameznim rodoljubom, ki bodo go-tovo skrbeli vsak v svojem kraju, da se nam naši ljudje ne poizgube. Po mogočnosti bo treba pa tudi nadzorovati dotično komisijo, da se nemškimi pristašem pri vpisanju številke Slo-vencev kaj ne „pomešajo“ z onimi Nemci.

Take pomote se namreč v „goreči naglici“ za nemško stvar kaj rade pripetě.

Delovanje slovenskega časopisja in naše javnosti zavzemale bodo prihodnje mesece nove državnozbornske volitve.

Tudi v tej važni zadevi potrebovali bomo slehernega moža, kateremu bije srce za našo

srečo, za bodočnost celokupnega naroda. Delavni in poštvovalni rodoljubi itak ne potrebujejo opozoritva. Uverjeni smo temveč, da že sedaj vsak po svoje skrbe, da se tla pripravijo za bodoče volilne boje, ki ne bodo lahki, posebno tam ne, ker mislimo naskočiti naše, a od nem-škutarjev zasedene trdnjave.

Vodstvo narodne organizacije še res ni izdalo svojega načrta, a to se zgodi, kakor hitro bodo urejene vse predpriprave. Ker pa so ti načrti več ali manj itak znani vsakomur, ki količkaj zasleduje naše narodne borbe, ne bo težko delati v pravem smislu že poprej.

Kmalu se snide zaupni shod odločilnih mož. Vajeni stroge narodne discipline, smemo se nadjati, da ne bodo ti možje gledé kandidate nečesar ukrenili, kar bi se ne prilagalo splošni želji slovenske celokupnosti, da pa bo sklep na tem shodu res v tem smislu celokupnosti; treba je, da se mu ne odtegne nijeden mož, ki bo vabljen ali se po svojem stanu in veljavi v jav-nosti čuti poklicanega, da izreče svoje mnenje.

Zgoditi se ne sme najmanj pri našem ma-loštevilnem narodu, da bi takšni shodi bili le po imenu zastopstvo naroda, po številu udelež-nikov pa karikature posameznikov.

Zaupni možje nastopijo potem vsak v svojem kraju kot nekaki pooblaščenca javnega mnenja, ljudske volje, katere je pri agitacijah tudi brez pogojno slušati.

Ako kedaj, velja za nas v teh odločilnih trenutkih poziv: „Urno na delo, ker resnobni so dnovi. Delo in trud pa naj Bog blagoslovi!“

LISTEK.

Na umetniško razstavo v Ljubljano!

Širna Slovenija morala bi pač te dni s po-sebnim ponosom zreti na svojo prestolnico belo Ljubljano; toda ne samo zreti, romati bi morali iz vseh pokrajin njeni probujeni sinovi in zanosne hčere, da na lastne oči vidijo „kaj čuda se godi“.

Da, čudež se mora imenovati, kar so ustva-rili naši domači umetniki, sinovi slovenskega naroda: Priredili so prvo slovensko umet-niško razstavo v Ljubljani!

Onim, ki ne vedo, kaj pomeni beseda „umet-nost“, seveda ne mislimo razlagati in priporo-čati najnovejšega pojva. A Slovenci imamo vendar hvala Bogu, lepo število rojakov, ki so si v splošni naobrazbi pridobili tudi čut za le-poto in njeno proizvajanje. Vsem tem kličemo: Ne zamudite preredke prilike, da si ogledate raz-stavo slik in kipov, katere so ustvarili naši bož-jansko nadarjeni sinovi in kateri so ravnokar razstavili „delo svojih rok“ in nenavadnega uma v „Mestnem domu“ v Ljubljani.

Zgodovine slovenske umetnosti prav za prav Slovenci nimamo, ker nismo imeli umetni-

kov v tistem pomenu besede, kakor jih izkazuje zgodovina drugih kulturnih in ponosnih narodov. Toda imeli bodemo zgodovino domače umetnosti, kakor nam priča baš ta prva razstava. Temelj je postavljen, sedaj bo treba graditi, da nam zraste vilina palača slovenske umetnosti.

Zgodovinarji nam pač naštevajo nekaj mož, ki so se „bavili“ s stavbarstvom, kipar-stvom in slikarstvom. Pa ti so se bavili s tem, da so si služili svoj vsakdanji kruh, ne da bi bili imeli za svoje umotvore isti zvišeni, ide-alni zanos, ki je predpogoj vsakemu umetniškemu proizvajanju. Klesali so altarje, slikali cerkve in kapelice, česar so se največkrat poprijeli kot samouki.

To pa ni bilo morda v pozabljenem sred-njem veku, prav do danes smo imeli, oziroma še imamo tako samouško kruhoborstvo. Pač so nam z vsestransko prosveto vzklikali tudi domači umetniki, a njih usoda se je menda ravnala po izreku „nemo propheta in patria“ (domačina se v domovini ne sluša).

Ker so bili na svojo vedo in umetnost po pravici preponosni, da bi jo prodajali za nizkotno kruhoborstvo ter a tem poniževali zvišeni svoj poklic in profanirali nebeške umetnost, odšli so v tujino, kjer so našli vsaj pravične in razumne ocenjevalce svojim stvarom.

Pred dobrim letom se je zbralo v Ljubljani nekaj idealnih in za lepoto dovzetnih mož ter so ustanovili „Slovensko umetniško društvo“. Svet materijalistov se je posmehoval, umetniško čuteči pesimisti pa so trepetali. V Slovencih se namreč vsaka podjetna misel že v naprej obsodi.

Možje v tem društvu pa se niso strašili ne prvih ne drugih, po preteku ednega leta so mar-več spravili na dan prvo slovensko umetniško razstavo v neveliko začudenje optimistov samih. Kar smo mislili, da se ne bo moglo zgoditi v Slovencih pred pol stoletjem, to imamo te dni v Ljubljani.

Trud teh vzornih pospešiteljev in zagovor-nikov umetnosti je bil neizmeren. Pomisliti je treba, da naših umetnikov ni bilo v Ljubljani, temveč so raztrošeni malo ne po celi Evropi: v Parizu, Monakovem, Švici, Italiji, Bosni, Pragi, Dunaju itd.

Kdor obišče to razstavo, priznati mora, naj-sibo še tako hud zanikalec domačega umet-niškega smotra, da nudi razstava mnogo več, kakor bi bilo sploh mogoče sanjati. Okoli 170 podmetov krasl veliko dvorano „Mestnega doma“, deloma slike (oljnate, portreti — pastelni, akva-relni) deloma risbe, načrti, reliefi, kipi. S temi do-vršenimi umotvori se pač lahko postavimo pred celim svetom z ozirom na naše majhno število in pozno probujo.

Cesarski namestnik v Ptuj in uravnava Pesnice.

Kakor znano, mudila sta se cesarski namestnik grof Clary Aldringen in deželni glavar grof Attems od 18. do 21. septembra 1900 v Ptuj. Počastila sta otvoritev višje deželne gimnazije v Ptuj s svojo prisotnostjo in se udeležila tudi drugih slavnosti (n. pr. otvoritve „Studentenheima“, banketa v „Nemškem domu“ itd.), koje Slovenci v Ptuj smatrajo za provokacijo in žalitev. Teh drugih slavnosti se razun prošta g. Flecka tudi nihče izmed Slovencev ni udeležil. Pričakovati je bilo, da sta si ta dva visoka dostojanstvenika ogledala tudi strugo Pesnice. Činitelji tiste zloglasne deputacije, ki je v spomladi tega leta pod pokroviteljstvom ptujskega župana Orniga se predstavljala v Gradcu in hotela našim deželnim poslancem zgago delati, češ, da oni za uravnava Pesnice nič ne storijo in se za blagor svojih volilcev ne brigajo, so gotovo smeli pričakovati, da si gospoda grofa Pestico malo pogledata; saj sta bila prav blizu njene vijugaste struge.

Toda čudo! Gospod Ornig, ki je spomladi hujskal Pesničarje posebno tudi znanega Janeza Wisenjaka iz Slomca, zoper slovenska poslanca dr. Rosina in dr. Jurtela, se sedaj ni spomnil njihove bede in težave. On ni mislil na uravnava Pesnice v trenutku, v kojem bi to najbolj umestno bilo. Sedaj pa dragi možje iz Yebovljeka, Mostov, Dörnave, Možkanje, Cvetkovec, ki ste hodili spomladi prosjačit v Gradec, ki ste hodili tje poslance tožariti in samega sebe poniževati, sedaj pomislite, ali so vaši voditelji in priznani rodoljubi imeli prav, ko so na shodu v Veliki Nedelji, pri Sv. Marjeti in na Zavrču vam dokazali, da od nemčurjev vi nimate ničesar pričakovati, kakor zatiranje, preziranje in zapostavljanje. Sedaj sodite sami, ali je glas „proč od Gradca“ opravičen ali ne.

Gospod Ornig je gospoda grofa Attemsa in Clary-ja raje po banketih in velikonemških slavnostih sprevaljal in spremljeval; a v Pesniško dolino ni imel časa niti prilike niti volje jih dovesti, ali jih vsaj opozoriti na vaše težnje. Taki so ti ptujski nemčurjski gospodje, ki imajo samo v „Štajercu“ sladke besede za vas, ki vas poznajo in se vam dobrikajo samo ob času volitev. Sicer pa ste njim vi, slovenski kmetje z imenitnim Wissenjakom vred toliko pri srcu, kakor lanski sneg.

Pa še nekaj! Gospod Ornig je imel čisto druge stvari v mislih, kakor uravnava Pesnice. V nedeljo pred prihodom cesarskega namestnika v Ptuj, pripeljal se je z nekimi drugimi gospodi v Bukovce in hotel banderij kmetskih jahačev skup spraviti, češ, to se bo namestniku dopadlo. Ko so pa nekateri jahači zahtevali, naj se jim dovoli, da se s slovenskimi trobojnicami na-

kitijo, je gospod Ornig prepovedal, češ, to ne gre; pred namestnikom se ne smemo kazati ni Slovence, ni Nemce, ampak samo Štajarce. On sam je na svojih hišah v Ptuj izobesil „frankfurtarce“ (pruske) zastave in je tako svojo narodnost očitno kazal.

A od slovenskih fantov in jahačev je zahteval, da bi morali pred cesarskim namestnikom svojo narodnost zatajiti!

To je Ornigova poštenost, pravičnost in resnicoljublje! Slava vrlim Bukovčanom, da so Ornigu hrbet pokazali in ga na cedilu pustili. Saj tak poštenjak ne zasluži drugega, kakor, da se mu izogneš in...

Ne dvomimo, da bode ta zviti in prekanjeni ptujski župan g. Ornig o priliki prihodnjih oziroma sedanjih volitev spet plazil okoli slovenskih volilcev, da bode njim spet prijazne obljube dajal in pijačo obetal in plačeval, a vsak zaveden slovenski poštenjak naj ga spomni na to, kar je Pesničarjem obetal; vsak naj mu tako moralno zaušnico dá, kakor so mu jo dali vrli Bukovčani. Volilci! Izbirajte si samo take po-slance, ki bodo se držali našega občnega gesla: „Proč od Gradca!“ S tem klicem gremo v volilni boj!

Celjske in štajarske novice.

(Visoko odlikovanje) Cesar je podelil prevzvišenemu knezoškofu dr. Mihaelu Napotniku v Mariboru veliki križ Franc Jožefovega reda.

(Skupni izlet Štajarcev k I. slovenski umetniški razstavi v Ljubljano.) Čitalniški odbor v Celju je sklenil posredovati za skupni izlet iz Spod. Štajarske k umetniški razstavi dne 14. oktobra t. l. v Ljubljano. Izleta se udeleži prav lepo število celjskih Slovencev in Slovenk, pričakovati pa je tudi, da se nam pridružijo Slovence in Slovenci iz vseh pokrajin Spod. Štajarske, da bomo z mnogobrojnimi prihodom pokazali našo slovensko vzajemnost in našo smisel za umetnost. Udeležniki naj se prijavijo odboru „Celjske čitalnice“, ki bo priskrbel z ozirom na število, ali za znižano vožnjo ali pa celo za poseben vlak. Odhod iz Celja v nedeljo dne 14. oktobra zjutraj ob 7. uri. Ako bode število udeležencev primerno, priskrbeli bomo tudi za posebno slovensko predstavo opero. Opozorjamo tudi na naš današnji podlistek!

(Premeščen je) iz Gradca v Celje poštni praktikant Fran Irgolič.

(Kontrolni shod za mesto Celje) se vrši dne 9. oktobra t. l. ob 9. uri predpoldne v tukajšnji glavni vojašnici. Na shod morajo priti vsi vojaški odpuštniki-rezervniki in nadomestni-rezervniki, ki niso letos služili aktivno ali bili pri orožnih vajah. Naknadna kontrola se vrši dne 5. novembra ob isti uri.

(Nov slovenski obrtnik v Celju) Ta mesec naselil se je ter dprl svojo trgovino v Graški ulici št. 4 steklar gospod Fran Strupi. Novi obrtnik je na glasu izbornega strokovnjaka in solidnega delavca, zato ga najtopleje priporočamo vsem cenjenim narodnjakom po deželi. Prevzame vsa steklarska dela pri stavbnih podjetjih itd., ter trži s steklenino, porcelanom, posodo na debelo in drobno. „Svoji k svojim!“

(„Celjski Sokol“) priredi v soboto dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v spodnjih prostorih „Narodnega doma“ „jour fixe“ povodom odhodnice bratov Pavla in Maksa Detiček. Na sporedu je petje in godba. Člani vseh narodnih društev so dobrodošli.

(Prevelika „naglica“ celjskega državnega pravdnistva) Že zopet je imela „vahtarca“ smolo, da jo je zaplenilo državno pravdnistvo, ko lista več — bilo ni. Pretečeno soboto popoldne je prinesel ta protestantovski evangelij „stvarno kritiko“ lavretanskih litanij, t. j. katoliška kot v državi pripoznana cerkev se je na najpodlejši način sramotila. To pohujšljivo brozgo ni le čitalo občinstvo po celem mestu, temveč tudi na deželo je izišlo tistih par tucatov števk. Kdor ni imel časa v soboto čitati, storil je to lahko v nedeljo dopoldne. Šele potem, ko se je list položil za „svojo nadaljno usodo“ na stran, zbudilo se je državno pravdnistvo ter izreklo — konfiskacijo. V zasebnih hišah se list seveda ne sme pobrati, a tudi v nemškutarske trge se ne bo nihče potrudil. Seveda ni bilo treba urdnistvu pripravljati druge izdaje, kar je dobro za ekonomično stran. Škode mi sicer nikomur ne privoščimo, obžalujemo le, da se ni tudi „Domovina“ rodila pod tako srečno zvezdo.

(Dražba krčmarske pravice.) Kakor smo poročali, razpisalo je celjsko okrajno sodišče na dne 11. t. m. prisilno dražbo gostilnične koncesije. To dražbo so opustili, ker so opazili, da bi se ne smela prodati in tudi na dražbi ne mogla veljavno dobiti taka pravica. Zmota je bila. Zdaj pa razpisujejo na 25. t. m. prisilno oddajo dotične koncesije v zakup (štant). Vzeti hočejo zavoljo dolga nekemu krčmarju v Celju krčmo in jo na dražbi spraviti v denar, tako, da bi jo kupec vodil naprej in plačeval zato najemščino. Radovedni smo, kako se bode stvar godila. Recimo, da kdo zdraži in kupi tisto koncesijo, oziroma jo dobi v zakup, da to odobri tudi obrtna oblast. Dobil je tako pravico do krčmarjenja, ni pa dobil pravice do prostorov, v katerih je dosedaj gostilnica. Iz teh ga lahko lastnik koncesije in prostorov naravnost izpodi. Tudi je mogoče, da lastnik koncesije to svojo pravico odloži; tedaj je zakupnik tudi na suhem. Nevarno je že jemati krčmo v zakup proti volji njenega lastnika. Čudimo se sploh, da je taka eksekucija mogoča, ker se prisilna oddaja dopuščenega obrta, torej tudi gostilne, po postavi

Upamo, da se nam utesničijo besede, katere je spregovoril v imenu deželne vlade pri slovesni otvoritvi I. slovenske umetniške razstave g. dvor. svetnik grof Schaffgotsch: „Z današnjim dnem naj se začne nova, plodonosna doba krepkemu in svobodnemu razvoju raznovrstnih domačih umetnosti.“

Pričetek je storjen. Res, da so umetniški proizvodi za sedaj še dragi, da si jih ne more vsakdo v okras svojega doma naročiti. Toda pomisliti je, da pristna umetniška stvarjenja tudi tujcev niso cenejša, ki pa zgubijo sijaj umetniškega okusa navadno že zato, ker so delo tujih rok, ki nam predstavljajo tuje pokrajine in ju nake tujih narodov. Slike in kipi, ki navadno „krasijo“ domove naših boljših stanov, pa imajo po večini obojno napako: so tujega izvora s tujimi predmeti ter umetniški — niso. Često-krat bi trebalo, da pod tako sliko dvomljive vrednosti zapiše proizvajalec, kaj je hotel s svojim „umetvorom“ pokazati, kakor je nek angleški slikar imel navado (če ne potrebo!) zapisati: to je petelin, da ni srečni lastnik menil, da je — pes.

Strokovno oceno cele razstave upamo dobiti iz peresa umetniškega kritika, za danes le omenjamo, da so o večini razstavljenih slik in kipov se zelo pohvalno izrazili največji slovanski, nemški in drugorodni umetniki ter so bili ti umet-

niški umotvori deloma že odlikovani na prvih svetovnih umetniških razstavah, n. pr. Ažbe tova oljnata slika „Zamorka“.

Svoje umotvore so razstavili naslednji umetniki: Ažbe Anton, slikar in učitelj slikarstva v Monakovem; Berneker Fr., kipar na Dunaju; Cesar Ivan, podobar v Mozirju; Franke Ivan, c. kr. profesor, ces. svetnik v Ljubljani; Germ Josip, slikar v Pragi; Grilo Ludovik, slikar v Ljubljani; Grohar Ivan, slikar v Ljubljani; Grošelj Josip, kipar v Selcah na Gorenjskem; Gvaiz Anton, slikar in učitelj risanja v Gorici; Horvat Fr., slikar v Gornji Radgoni; Jager Ivan, arhitekt na Dunaju, c. kr. tehnika; Jakopič Rikard, slikar v Ljubljani; Jama Matija, slikar v Monakovem; Kobilca Ivana, slikarica v Sarajevu; Koželj Anton, slikar v Kamniku; Mis Celestin, profesor itd. v Ljubljani; Pogačnik B., kipar na Dunaju; Progar Alojzij, kipar v Celovcu; Repič Alojzij, kipar na Dunaju; Rudolf Oton, slikar v Curihu (Zürich); Strnen Matej, slikar na Vrhniki; Šantel Avgusta, c. kr. profesorjeva soproga v Gorici; Šantel Henrika, na Dunaju; Trinko Ivan, profesor na duhov. semenišču v Vidmu (Udine Italia); Vavpotič Ivan, slikar v Novem mestu; Vesel Ferdo, slikar v Kamniku; Vesel Jessie, slikarica v Kamniku; Zajo Ivan, kipar na Dunaju; Zalar L., kipar v Ljubljani; Žmitek P., slikar v Kropi; Žnider Jakob, kipar na Dunaju.

Splošno občudovanje v umetniških krogih zbujajo Veselove slike (28 slik), Jakopičeve (17 slik), Kobilce (8 slik), Grohar-ove (6 slik), Franke-tovi portreti, Misove risbe itd. Nič manj umetniško dovršeni so kipi Progarjevi, Repičevi, Pogačnik-ovi, Zajčevi itd.

Kdor vstopi v razstavno dvorano s sprejemljivimi očmi, ne more se ločiti od toliko božanstvenih umotvorov.

Razstava je odprta vsak dan dopoldne in popoldne do dne 15. oktobra t. l. proti neznatni vstopnini. Ker iz drugih slovenskih pokrajin pripravljajo skupne izlete k razstavi v Ljubljano (Tržačani pridejo dne 7. oktobra s posebnim vlakom) pričakovati je pač zanesljivo, da tudi štajarski Slovenci ne zamude ugodne prilike. Ako smo se zedinili v mnogobrojni skupni obisk gledališčne predstave „Teharski plemiči“ bilo bi tembolj važno prirediti kmalu skupno romanje v prvo slovensko galerijo umetnin.

Odzovimo se tedaj mnogoštevilno pesnikovemu prologu ob otvoritvi I. slovenske umetniške razstave:

„In Vi nas kličete... Prihajamo med vas, med svoje svoj, gledamo ta krasna dela vaših rok in glav, in arca dviga nam ponos, zavest, da imamo umetnost svojo, pravo, ki se časteč ji klanjamo sedaj!“

ne sme zgoditi, ako ga izvršuje lastnik sam ali vendar nima več ko štiri pomočnike. Čudno je, da bi se krčma opravljala z večimi ko peterimi ljudmi in bi krčmar vendar bil v tolikih zadregah. Morebiti mu cela stvar dela že zdaj kratek čas, če misli, kako bo lahko za nos vodil za kupnika njegove krčme.

(Predsednik Gleispach in adjunkt dr. F. Hradecky.) Pred časom smo že povedali, da je mogel sodni adjunkt dr. Hradecky proti svoji volji, ker ne zna slovenskega jezika, v Celje. Ta mož je dober jurist, a tudi vesten sodnik. Delo mu je tukaj nemogoče, a prošnji, da se ga prestavi v nemške kraje, se ne ugodijo. Kako smo gledali y ponedeljek 24. t. m. tega gospoda sedečega mesto v pisarni pri delu, v dvorani za javne razprave med kmeti in celjskimi pijoni, poslušajočega razpravo, da bi si tako pridobil kak izraz slovenskega jezika. Kam bo privedla taka justica ljudstvo, si niti ne upamo misliti, a grof Gleispach o tem ne preiščuje. Govori se celo, da dobimo celo krdelo mladih nemških sodnih uradnikov v Celje, da se bodo tu učili slovenščine. Koliko se je bodo priučili, že lahko sedaj presodimo.

(Zimski vožni red južne železnice), kateri stopi v veljavo s 1. oktobrom, ne dobi v naših krajih dejanske premembe. Dosedanja osebna vlaka med Dunajem in Ljubljano, ki sta imela zvezo le poleti, ostaneta tudi pozimi (prihod v Celje ob 7. uri 31 minut zjutraj proti Dunaju in prihod v Celje ob 9. uri 8 minut zvečer proti Ljubljani).

(Imenovanje pri davkarji.) Davčna kontrolorja gg. Anton Grejan in Andrej Grah sta postala davkarja v IX. čin. razredu.

(Imenovanja.) Pravni praktikant pri deželni sodišču v Celovcu g. Jakob Kušej in pri okrož. sodišču v Mariboru g. Al. Bratkovič sta imenovana avskultantoma v področju graškega nadsodišča.

(Učiteljska vest.) Pri Sv. Jederti nad Laškem je nameščena za učiteljico gđc. Eliza Klemenčič, dosedaj učiteljica v Doberniču na Kranjskem.

(Pouk o živinoreji v Jurklostru.) V gostilni župana g. A. Šmida, je imel v nedeljo dne 16. t. m. potovalni učitelj g. Jelovšek pouk o umni živinoreji ter se je sklenilo, ustanoviti za drugo za rejo plemenskih bikov.

(Kat. politično društvo za vranski okraj) ima svoj občni zbor dne 30. septembra t. l. popoldne ob 3. uri v čitalnici pri Sv. Jurju ob Taboru. Razgovor bo o političnih in gospodarskih razmerah, zato se tem potom vsi vrli moške vljudo vabijo na zborovanje. Na veselo videnje odbor.

(Bralno društvo na Ljubnem) priredi Slomškovo slavnost v nedeljo dne 30. t. m. po večernicah pri ugodnem vremenu „na Forštu“ pri neugodnem pa v stari šoli. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Tudi v Zidanem mostu) je prihitel razpis novih državnoborskih volitev na poslopju južnega kolodvora samo v nemškem jeziku. To pa je že naravnost neodpustna zaniknost, ker je vendar občina Loka-Zidanmost v slovenskih rokah. Vpraša se le, ali je zakrivil to narodno zasmehovanje občinski pisar v vednosti ali brez vednosti župana?

(Eden, ki je nemščino pohrustal) Iz Artič pri Brežicah je odišel pred letom slovenski fant v rudnike na Nemško. Da pokaže kako se ga je prišla nemška „kultura“, pred katero je treba materin jezik zatajiti, pisal je svoji občini sledeče pismo: „Mengede-Den 27800. An Die Hochleblie Ametes Fervaltung Artič ich Meht Bieten Für hairaten Bewiligung ich als Bergman Franc Sotelschek, geborn in oberobresch Nr. 8 Am 28. november 1872. so Bin ich Jez chier in deuschland und mecht mich Jez hier: chauraten Bite schikensi mier das Bewiligung schnell wi-meglich Wird wen Wird des was gekost so schikensi Auf nach name des wird hier Bezachld.“ Domačini v Artičah pa so vendar morali biti nenavadno bistri misleci, da so iz te pisave našli namen. Pisec naj Boga zahvali, da ne vedo pruske oblasti, za njegovo pisavo, sicer bi ga dali zapreti zaradi poniževanja in smešenja pruskega uradnega jezika.

(Glavna tobačna zaloga v Šmarju pri Jelšah) se odda tekmovalnim potom dne 15. oktobra t. l. pri finančnem ravnateljstvu v Mariboru. Ponudba so oddajati zapečateni do tega roka. Vadij znaša 400 kron.

(Vlak je povozil) na ptujskem polju 52letno Jero Hiti ter jo prerezal na dva dela.

(Poroka.) V St. Jurja ob Ščavnici se je poročil dne 26. t. m. g. Fr. Klemenčič, sourednik „Edinosti“ z gospico Ivanko Anžič, urednico „Slovenke“ v Trstu.

(Pl. E. Pistor za nemško ptujsko gimnazijo.) Kadarkoli se je našim Nemcem zagovarjati zaradi kake Slovincem provzročene krivice oglasil se tudi šentiljski Pistor, tako, da so mu že v javnosti pridjali ime „mrtvaški ptič“. Mož ima namreč to smolo, da se oglasil v graški „Tagespost“ ali „Tagblatt“ šele potem, ko je dejanje doprinešeno. Primerjali bi ga tudi lahko z zavarovalnim agentom, ki se gotovo prikaže po požaru. Zadnje junaško delo Pistorjevo je bilo, da je dokazoval pretečeno nedeljo v graški „Tagespost“ potrebo nemške gimnazije v Ptuj. Statistike se mož pač ni učil, niti domače zgodovine, najmanj pa — modroslovja. Trdi namreč, da bi se bila v Ptuj že davno poprej ustanovila višja nemška gimnazija, da se niso Nemci sami iz narodnostnih ozirov temu zoperstavljali, češ, da bi bilo nespametno, nuditi nasprotnikom (t. j. Slovincem) priliko svoj naraščaj zlahka izobraziti. Da je takšna nevoščljivost, pravza prav bojazen, vladala naše Nemce že od nekdaj, ko je bilo Slovincem zabraniti potrebnih šol, to smo Slovenci že pred Pistorjevem rojstvom ve deli. Toda v kakem logičnem razmerju je ta trditev s slavnostjo otvoritve ptujske gimnazije, ko se je vendar toliko povdarjalo, da se šele sedaj odprejo nemštvu nebesa na Spodnjem Štajarskem? Nasprotniku dovoliti „milostno“ nekako koncesijo, a se njenih sadov sam veseliti, to naj razume le plemeniti Pistor. Sicer pa se tudi ta agitator spodnještajarskega nemškutstva nekaj pozneje po zobeh tleskne, ko imenuje ptujsko gimnazijo „ein Bollwerk des Deutsch thums in Untersteiermark“ (val spodnještajarskega nemštva). Zakaj so hoteli baš v Ptuj imeti Nemci „svojo“ gimnazijo, pove nam tudi Pistor. Ta zavod je v sredini Slovencev ter se bo nemškim in nemškutarskim dijakom nudila prilika, priučiti se slovenskega jezika, da bodo potem zasedali uradniška mesta na Spodnjem Štajarskem. Da pa bodo ti ljudje vkljub znanju slovenščine vneti nemški pionirji, zato bo pa že poskrbel ravnatelj Gubo s svojim proforskim kolegijem. Skrajna netaktnost Pistorjeva pa je, vtikati v to nemškutarsko politiko vladujočo dinastijo, ko piše: „pozablja se, da so Nemci ustanovili(?) to državo, da bodo Nemci pod našo nemško dinastijo vedno se potegovali za vpliv nemštva“. Dobro, da ima spodnještajarsko nemštvo samo ednega Pistorja, sicer bi se iz smešnosti ne izkopali!

(Semnji za sadje in vina.) Graška trgovska in obrtniška zbornica naznanja, da priredi mestna občina v Gradcu dne 4. 5. in 6. oktobra in 8., 9., 10. in 11. novembra t. l. semnje za sadje in vina. Blago je vsaj eden dan pred otvoritvijo poslali na semenj. Dopise je poslati mestnemu svetu (uradni oddelek IV) v Gradcu, kjer je dobiti tudi spored.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju.

Abiturientje in akademiki! Doba počitnic je skoraj potekla in misliti bode treba na odhod na visoke šole.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju, kot središče slovenskih dunajskih akademikov, vabi Vas, akademiki in abiturientje, ki mislite pohajati visoke šole na Dunaju, da vatopite v društvo in pomnožite naše vrste in pripomorete, da ohrani „Slovenija“ kot največje in najdelavnejše slovensko akad. društvo oni ugled, katerega si je pridobilo v teku 32letnega plodonosnega delovanja.

„Slovenija“ je društvo akademikov, pripravljenih, delovati po končanih študijah za trajen obstoj in veden svobodni napredek našega naroda.

Zato smatra „Slovenija“ za svojo prvo dolžnost, svojim članom s svojo bogato čitalnico, obsegajočo skoro vse slovenske, mnogo hrvatskih, srbskih, čeških in ruskih časnikov in časopisov — in s svojo bogato knjižnico, broječo na tisoče del vsakovrstne vsebine, s svojim pevskim in tamburaškim, znanstveno zabavnim, nãravoslovskim, telovadnim in s posebnim klubom za slovenske tehnike nuditi ne samo prijetne zabave, ampak dati jim na roke vse pripomočke k višji moderni izobrazbi, k informaciji o vseh modernih svetovnih vprašanjih, kakor tudi pripomočke k premostrivanju vseh onih vprašanj, ki se tičejo našega naroda in njega težnje.

K naštetim klubom nameravamo letos še ustanoviti ruski krožek; znani slovenski pisatelj in izvrsten poznavatelj ruskega jezika in literature nam bode vesten učitelj.

Tovariši! Časi so resni in zahtevajo posebno pri nas Slovincih čvrstih, značajnih in delavnih mož. Vsak od nas mora imeti točno in jasno načrtan program za svoje poznejše delovanje, vsak mora biti sposoben ne samo za svoje službeno, ampak še posebej za narodno delo. Bivanje na dunajskih visokih šolah smatramo kot neko prehodno, pripravljalo dobo, v kateri si je treba pridobiti o vseh vprašanjih, tičočih se našega narodnega in življenja, korenito, obširno znanstveno obzorje. — V tem neprelahkem študiju Vam hoče pomagati in Vas podpirati „Slovenija“ s svojo čitalnico in knjižnico, pred vsem pa se hočemo skupno v znanstveno-zabavnem klubu in pri društvenih predavanjih razgovarjati o vseh, količjak važnih vprašanjih. Kar je posamezniku težko ali sploh nemogoče doseči, skušali bomo skupno doseči s skupnimi močmi.

Povdarjati še moramo, da je „Slovenija“ v prijateljski zvezi in v vedni dotiki z vsemi izvedunajskimi in skoraj z vsemi avstrijskimi slovenskimi akad. društvi.

Svojim članom prireja „Slovenija“ vsako leto po zimi po eden veliki zabavni večer, ki je vedno shajališče na Dunaju živčih slovenskih in slovanskih družin. Spominjam le na lansko veliko Prešernovo slavnost, ki je vrgla Prešernovemu fondu do 500 K, in zbrala na tisoče najuglednejšega občinstva.

V Slovenijanih bodele našli odkritostne prijatelje in tovariše, ki Vas bodo v vsem radovalno podpirali in Vas opozorili na vse ugodnosti. Postanite „Slovenije“ živi in delavni člani vsi, katerim Vam je mar napredek in svoboda našega naroda.

Informacije o našem društvu, o vseučiliščnih zadevah, podporah, vpisovanju itd. daje radovalno do 1. oktobra t. l. društveni predsednik pismeno (Stročja vas pri Ljutomeru), pozneje v društvenih prostorih (VIII. Lederergasse 20).

Cand. iur. Anton Božič, t. č. predsednik.

Druge slovenske novice.

(Celovški knezoškof dr. Kahn) je imenovan tajnim svetnikom.

† Dr. Frančišek Lampe.

Omenili smo že zadnjič o hudem udarcu za slovensko književnost, katerega nam je provzročila smrt kanonika, konzist. svetnika in urednika „Dom in Sveta“ č. g. dr. Frančiška Lampe-ta. Dne 25. t. m. položili so v Ljubljani v grob nenavadnega zemljana. Kanonik dr. Fr. Lampe ni poznal od svoje šolske dobe pravega počitka. Od 4. ure zjutraj do 10. ure zvečer je bil nepretrgoma na delu. Blagi pokojnik je pisal nenavadno veliko učenih in leposlovnih razprav. Ustanovil je na lastne stroške ilustrovani leposlovni list „Dom in Svet“, katerega je do svoje smrti spretno urejeval ter sam zanj mnogo pisal. Že zaradi tega priljubljenega lista postavil si je pokojnik hvalen spomenik med narodom. Njegove modroslovne razprave veljajo skoraj za prve v tej stroki med Slovenci. Razun vodstva sirotišnice v „Marijaniču“ opravljal je z veliko vestnostjo in natančnostjo še razne častne posle, bil je so-trudnik raznih književnih podjetij tako „Matice Slovenske“, družbe sv. Mohorja, za katero je pisal znane „Zgodbe sv. pisma.“ V občevanju je bil pokojni nad vse ljubeznjiv, napram nasprotnikom

vztrpljiv in prizanesljiv. Bil je mož, kateremu tudi načelni nasprotniki niso nikdar odrekli zasluženega spoštovanja. Njegovo mesto ostane v Slovencih nenadomestljivo. Večni spomin nepozabnemu narodnemu delavcu!

(Odlikovanje) g. profesorja M. Pleteršnika v Ljubljani s Franc Josipovcem redom se je vršilo slovesno dne 23. t. m. na ondodni gimnaziji. Ravnatelj g. Senekovič pripel mu je red v pričo celega profesorskega zbora na prsi s primernim nagovorom.

(Osebnosti) Učitelja na gimnaziji v Kranju gg. dr. Jakob Žmavc in dr. Josip Tominešek sta dobila naslov profesorja. Profesor g. dr. Jos. Jenko je premeščen iz Ljubljane v Novomesto.

(Ponesrečil je) pretečeno soboto na državnem kolodvoru v Ljubljani delovodja J. Vrbič ter vsled ran v bolnišnici umrl.

(Samomor v ljubljanski bolnišnici.) Dne 24. t. m. prerezala si je v ljubljanski bolnišnici žile na rokah Marija Čerček, soproga zemljišnega knjigovodje ter v kratkem času umrla. Čin je storila v duševni zmedenosti, ker se je nahajala zaradi že poskušene samomora v opazovalnici.

(Trte iz državnih trtnic na Kranjskem.) Minolo spomlad so v državnih trtnicah na Kranjskem pridelali 576.800 ključev in 163.000 korenjakov. Ker ta množina ni zadoščala, je poljedelsko ministerstvo poslalo še 592.000 ključev in 403.100 korenjakov. Razdeljenih je bilo 479.800 ključev in 519.300 korenjakov, in sicer 309.100 ključev in 198.500 korenjakov proti plačilu, 170.700 ključev in 320.450 korenjakov brezplačno. Izkupilo je znašalo 4854 K 35 st.

(Kletarski tečaji.) Tehnični vodja državnih vinarskih naprav na Kranjskem, g. B. Skalicky, priredi v Novem mestu tri uzorne kletarske tečaje v ondodni državni uzorni kleti. Poučevalo se bo v vseh strokah umnega kletarstva. Vsak tečaj bo trajal dva do tri dni. Prvi se vrši v decembru, drugi v januarju, tretji v februarju.

(Na gimnaziji v Novem mestu) je letos 255 javnih učencev.

(Usoda „frankfurtarce“.) V Podkloštru so obhajali nedavno Nemci slavlje nemškega „Schulvereina“. Vodja provakatorični prireditvi je bil Nemec(?) notar Hans Tschebull. Ko so se germanski junaki „poleg navade stare“ pošteno nasrkali in zaspali, zadela je usoda njihovo prusko zastavo na strehi. Le par ožganih koscev so našli še drugi dan na — gnojišču.

(Za državnoborske volitve v Primorju.) Pretečeni ponedeljek so se sešli v Trstu narodni voditelji Primorske, da se dogovore glede volitev za državni zbor.

(Program za jubilejne slavnosti v Gorici) Cesar pride dne 29. t. m. ob 7. uri 30 minut zjutraj v Divačo, kjer ga pozdravi namestnik. Prihod v Gorico je določen za 9. uro predpoldne. Na kolodvoru bodo pričakovale civilne in vojaške oblasti, deželni odbor in goriški župan. Le-ta pozdravi vladarja. Ob 9. uri 30 minut pride cesar pred cerkev sv. Ignacija, kjer ga bo pričel kardinal Missia. Po slovesni zahvalnici v cerkvi bo ogledovanje vojaštva, razvrščenega na Travniku. Ob 10. uri 30 minut se prične poklanjanje deželnega zbora in županov. O tej priliki poklone vladarju spominsko kolajno. Ob 2. uri popoldne se poklonijo kardinal s svečeništvom, dvorni dostojanstveniki, plemstvo, časništvo, državne avtonomne oblasti in oficijelne korporacije. Ob 3. uri 30 minut se odpelje cesar ogledat si spominsko ploščo na deželni hiši; ob 3. uri 35 minut se prične ogledovanje razstave sadja, ob 4. uri popoldne obisk mestne Fran Josipove hiralnice, ob 4. uri 30 minut ogledovanje topništva na dvorišču topničanske vojašnice, ob 6. uri dvorni obed, ob 8. uri bakljada, serenada in razsvetljava. Dne 30. t. m. ob 8. uri zjutraj tiha maša, ob 8. uri 30 minut ogledovanje deželnega muzeja, ob 9. uri ogledovanje vojaške bolnišnice in deželnega pomožnega društva Rdečega križa. Ob 10. uri predpoldne se prične splošne avdijencije, ob 1. uri 30. min. pop. dvorni obed. Ob 4. uri pop. odpotuje cesar iz Gorice.

(Odličen plemič.) Dočim je goriško okrajno glavarstvo prepevalo slovenskim županstvom se pokazati na dan cesarjevega prihoda v Gorico s slovenskimi zastavami, predlagal je podžupan

v Podgori Žiga grof Attems, da se občinsko starešinstvo udeleži cesarjevega sprejema korporativno s slovensko trobojnico okinčeno s črno žoltim trakom, češ, da cesar ne obišče samo mesta goriškega, temveč celo deželo, kjer sta dve tretjini prebivalstva slovenske narodnosti. Čast takemu plemiču!

(Hrvatska gimnazija v Pazinu) ima v I. razredu 70, v II. pa 71 dijakov.

Dopisi.

Bočna pri Gornjemgradu. Letos so vrli Bočani na čelu jim za Bočno velezaslužni g. šol. vodja Matevž Dedič, priredili svoji nežni mladini dve velezanimivi svečanosti.

Dne 21. junija t. l., torej na dan zaščitnika šolske mladine sv. Alojzija, blagoslovila se jim je po blagem gosp. katehetu krasna šolska zastava v ondodni cerkvi s sledečim sporedom:

1. Nagovor na šolsko mladino po g. učitelju v šoli.

2. Sprevod v cerkev, pri tem nese kumica gdč. Franca Pornat, hčerka g. župana in krajn. šol. ogleda, krasna trakova.

3. Slavnost v cerkvi počeniš z govorom kumice, ki slovi tako-le:

Ljubi otroci!

Kot bivša učenka tukajšne šole, štejem si v čast, da so naš g. učitelj ravno mene izvolili za botro te vaše, kaj lepe zastave. Pri tej priliki želim iz celega srca naj bi Marija, prečista Devica, katere podoba krasi eno stran te zastave, bila vedno vaša priporočnica pred tronom Vsemogočnega, troedinega Boga, vi otroci pa, da bi bili vedno njeni pobožni čestilci!

Drugo stran zastave zaljša podoba sv. Alojzija, šolske mladine in sploh vseh mladih ljudi patrona. Ta mladeniški varuh naj prosi Boga in Marijo za vas in nas vse, da bi ga posnemali v njegovem pobožnem in čistem življenju, da bi bili kakor on, — veselje svojih ljubih staršev, radost svojih učiteljev, ter obče — vseh ljudi.

Vodita naj vas in vaše naslednike — Marija prečista Devica in sv. Alojzij, varuh mladine — da nobeden ne zgreši pravega pota, ki vodi k časnim in večnim srečam!

Pri zabijanju žrebljev je govorila kumica: Svete vere luč, bodi nam nebeški ključ!

Gosp. učitelj: Blagoslovi večni Bog, delo naših rok!

Gosp. katehet: Ne za sužnje hudega duha, nego za višje reči smo rojeni.

Načelnik: Vse za vero, dom, cesarja!

Po nagovoru ednega učenca, pripela je kumica trakova na zastavo, katere se je na to blagoslovila. Potem je sledil nagovor g. kateheta in zahvala od strani učencev ter se končno darovala sv. maša.

Konec je bilo te, za vse Bočane velepomembne svečanosti. Druga slavnost nekako v zvezi s prvo je sledila dne 13. septembra, ob ednem kot šolski sklep ter Slomškova in cesarjeva slovesnost. Po dokončani sv. maši podali so se šolarčki pod vodstvom obeh gg. učiteljev z novo blagoslovljeno zastavo v sprevodu na zelo prijazen grič g. župana Ivana Pornata, kjer so bili po nenavadni dobrotljivosti, kakršne sploh v teh krajih ni najti, postreženi z jedjo in pijačo, na kar se je jel vršiti zanimivejši spored, namreč prednašanja, nagovori in mnogo raznih, največ tudi časovnim razmeram primernih deklamacij ter veselih in nedolžnih otroških iger. Slovesnost, kateri je prisostvovalo nekaj udov sl. kr. šol. sveta z g. načelnikom in gg. učiteljev iz Nove Štife, Gornjegrada in Sv. Frančiška je bila završena z velezanimivo zahvalo neke pridne učenke, vsem prijateljem in povespeševalcem šole, ljubiteljem mladine in prirediteljem te slovesnosti. Dal Bog, da bi zlati nauki, sejani po vrlem učitelju bočkem padli na rodovitna tla!

Iz Hajdine pri Ptuj. (Slomškova slavnost.) Pokanje topičev ob jutranjem svitu, kakor tudi krasna trobojnica, ki je ponosno plapolala na vrhu veličastne lipe ob Gregorečevem vrtu, oznanjevala je prebivalstvu starodavne Hajdine in tudi okoličanom daleč okrog, da se bo istotam vršilo nekaj nenavadnega. In res nenavaden dan za vso hajdinsko župnijo bil je 9. september t. l., dan, ko je namreč priredilo ondodno bralno društvo na Gregorečevem vrtu narodno

veselico v proslavo stoletnice našega dičnega duševnega velikana in narodnega buditelja A. M. Slomškega. Ta veselica, ki je bila pravi narodni praznik, obnesla se je izvrstno, da, za ondodne skromne razmere velikansko; na Hajdini še ni bilo take.

Gregorčev vrt je kot nalašč pripravljen za ednake veselice in slavnosti, in zastoj bi iskal primernejšega prostora drugje. Ob ohodu je bil krasen slavolok, ki je imel na zunanji strani napis: „Slava Slomšku!“ na znotranji pa: „Živeli Slomškovi častilci!“ Na spredni strani raste velika, košata lipa; pod njo je bil oder, na deblu pa je visela ovenčana podoba Slomškova — vrta dekleta so spletla krasne vence — visoko nad lipo pa je plapolala velika slovenska trobojnica, ki je daleč okrog oznanjevala, da tukaj slavi slovensko ljudstvo svojega zasluženega slovenskega moža. — Ljudstva se je zbralo nad tisoč, zastopana je bila malone vsaka hiša ondodne župnije; tudi mnogo slovenske gospode iz Ptuja in okolice se je veselice udeležilo. Hvala jim! Posebej moram omeniti, da je bil v veliki večini zbran takozvani mladi svet t. j. mladina. „Kakršna mladina, takšna bodočnost!“ Prav vesel pojav je, da se je zbralo toliko mladine; pokazal se je vpliv in uspeh narodne šole. Cele vrste miz so zasedali čvrsti fantje in brhka dekleta iz vse hajdinske župnije. Njihovo lepo in dostojno vedenje se je dopadlo vsem.

Predsednik bralnega društva g. Šlamberger pozdravi vse navzoče in otvori slavnost v prav prirčnih besedah. Na to je deklamoval Franc Draškovič pesem „Slava Slomšku“ tako izborna, da so mu vsi burno ploskali. Slavnostni govornik č. g. Gomilšek — č. g. dr. Medved je bil žal po opraviu zadržan — je dokazal v nad uro trajajočem govoru prelepe lastnosti Slomškovega srca. Kazal je veliko ljubezen Slomškovo do slovenskega naroda, njega veliko skrb za cerkev in za slovensko šolo. „Kakor je šola potrebna za omiko in napredek vsakega naroda,“ dejal je gosp. govornik, „ravno tako je tudi neobhodno potrebna našemu slovenskemu narodu za izobrazbo in popolnoma v Slomškovem duhu delamo, če otroke pridno pošiljamo v šolo, da se kaj nauče.“ Gospod govornik je žel za svoj govor burno ploskanje. Gospod podpredsednik bralnega društva se je nato v iskrenih besedah zahvalil gosp. slavnostnemu govorniku. Slomškovo slovensko cesarsko pesem je kaj lepo deklamovala deklica Terezija Kancler. Godci so zaigrali več veselih in ptujski pevci so lepo zapeli več slovenskih in slovanskih pesmic.

Začela se je prosta zabava in vršila se je napitnica za napitnico. Zapeli so tudi fantje in dekleta mnogo lepih pesmic. Ko so dekleta kar sama od sebe zapela prelepo pesem „Slovenka sem, Slovenka čem ostati,“ je vse strme poslušalo prelepo petje in se čudilo, kako, da znajo te lepe slovenske pesmi, ko žal! na Hajdini ni nobenega pevskega zbora. Kakor se sliši, menijo v kratkem ustanoviti pevski zbor; živeli le vrlo naprej!

„Ko je prišla noč, smo prižgali luč, sladko vince pili celo noč.“ No, čeravno ne celo noč, pa vendar pozno v noč je slavilo hajdinsko ljudstvo Slomškega. Zvečer, ko je bil vrt z mnogimi lampijoni lepo razsvetljen in je vince, ozir. pivo jezike razvozljalo, pričela se je prav živahna zabava. Veselega petja ni hotelo biti ni konca ni kraja.

Res, prirčna zahvala bodi vsem, ki so pripomogli, da je slavnost tako vrlo uspela. Veliko zaslug si je pridobilo vrlo ondodno učitelstvo in duhovništvo in delaven odbor bralnega društva.

Hajdinci, hajdinski farmani! Ta veselica je bila lep začetek, in Bog daj, da bi se pričelo pravo narodno probujenje pri vas. Vaše bralno društvo je zelo delavno, pa bi bilo lahko še bolj, ko bi imelo več udov. Pristopite torej k temu koristnemu društvu, saj bode le vaša lastna korist! Živeli narodni zavedni Hajdinci!

Politični pregled.

(O državnem položaju) se je izrazil bivši predsednik poslanske zbornice dr. Fuchs, da bodo po novih volitvah v parlamentu še slabše razmere, kajti poslovni red je bil napravljen za

dostojne ljudi, kakršnih sedaj ni več v državnem zboru. Prijetna bodočnost!

(Oklic nemške ljudske stranke), o katerem pišejo celo zmerni nemški listi, da je brezmejno prenapet, polaga odločitve, ali naj avstrijska država obstoji na uvedbo — nemškega posredovalnega jezika ter na nemško vodstvo v državi. Brez tega bo baje šla Avstrija v cunje. Nemci so neki že v zadnji parlamentarni dobi dokazali, da se v Avstriji ne da brez Nemcev ali pa proti Nemcem vladati. Kaj pa Čehi niso isto pokazali glede Slovanov? Češka obstrukcija je razpila parlament, ne pa nemška!

(Sodelovanje profesorjev in uradnikov pri volitvah.) Češki listi naznanjajo, da je izšla vladna naredba, ki prepoveduje profesorjem in državnim uradnikom sodelovanje pri volitvah. Ako je to res ter če bo imela naredba kaj veljave tudi pri nemško nacionalnih profesorjih in uradnikih, bo za nemško stvar kjerbodi prav klaverno.

(Županom v Brnu) je zopet izvoljen nemški liberalci vitez Wieser, katerega so pri tej priliki imenovali častnim meščanom.

(Aretovani poljski uradniki) V Lvovu so zaprli osem poljskih uradnikov, baje zaradi političnih prestopkov. Ker se ne vé od katere strani je izšel povod, je javnost v Galiciji močno razburjena.

(V mednarodni kongres katoliških učejakov) se je otvoril pretečeni torek v Monakovem, katerega se udeležuje 2400 oseb, med njimi 150 iz Avstrije. Vladarska hiša bavarska je zastopana po štirih članih.

(Nastop vlade v Italiji) po kralju Viktorju Emanuelu III. je prijavil našemu cesarju v posebni avdijenci dne 25. t. m. generalni poročnik Del Maino z dvema častnikoma.

(Splošno pomiloščenje v Srbiji.) Na dan godu kraljice Drage dne 24. t. m. so bili pomiloščeni vsi ostali politični kaznjenci v Srbiji.

(Napad na grškega prestolonaslednika.) Grški prestolonaslednik Jurij, ki je guverner na Kreti, je bil nedavno napaden. Ko se je peljal proti svoji palači, skočil je nek bivši častnik pred konje ter jih prijel za uzo. Napadalec so takoj zaprli ter našli pri njem nabit revolver.

(Španski maršal Martinez Campos) je umrl pretečeni teden. Campos je bil za Canovasom najboljši politik in najhrabrejši general, ki je v mnogih bojih rešil čast Španske. Ko so mu leta 1896. odvzeli vrhovno poveljstvo na Kubi, propadla je Španija v tej nasebnini ter se morala končno nečastno podvreči Ameriki.

(Vojna v Afriki.) Angleške zgube v tej vojni do 15. septembra so znašale 40.000 mož, med temi 1782 častnikov. General Pole Carew je zasedel Komatiport ter si prisvojil več železniških voz in strojev. Dne 23. t. m. so napadli Buri železniško postajo Elandsriver, toda morali so se umakniti. Angleži so jim odvzeli 2500 volov in 600 ovac. Sporazumno z Angleži ujeli so portugalski vojaki 1500 Burov, med njimi 14 višjih častnikov, ki so prestopili portugalsko mejo. Vkljub vsem tem zgubam še šteje burska armada do 12.000 mož, ki se hočejo pod poveljniki Dewet, Stein in Botha bojevati do zadnjega moža.

(Vojna na Kitajskem.) Vrhovni poveljnik mednarodnih čet grof Waldersee je došel dne 22. t. m. v Shanghai. Kitajski cesar in cesarica se baje ne vrneta več v glavno mesto Peking, ker so ga onečastili — evropski barbari. Kitajska vlada ne misli na mir, ker noče upornih svojih generalov in princev izročiti, temveč je iste celo povišala. Tako je imenovan vodja upornikov princ Tuan načelnikom cesarskega velikega sveta. Ta je sklical posvetovalni zbor, da bo pričela Kitajska vojsko z velesilami, ako te zahtevajo, da se odstavi cesarica in princ. S tem je prišla vlada popolnoma v roke upornega princa Tuana, ki je že tudi izdal v imenu cesarice tajen ukaz, da se za vsako ceno vojna proti velesilam nadaljuje. Nasproti temu pa je izročil grof Waldersee kitajski vladi ultimatum, naj v nekaterih urah izroči pet vstaških voditeljev, sicer se napove oficijelno vojska. Razmere so tedaj tako napete, da se začne vsak čas resna vojna.

Razne stvari.

(Inventar mesta Dunaja) Dunajski občinski svet bo moral kmalu najeti novih posojil. V to svrhu pa mora skazati svoje imetje. Inventar koncem 1. 1899 izkazuje aktiv 109 milijonov gld., in sicer hiše 785.150 gld., uradna poslopja 31.760.470 gld., šolska poslopja 25.028.280 gld., poslopja za razne namene 5.236.590 gld., mestna zemljišča 8.095.423 gld., mestne plinarne 28.695.000 gld. Pasiva znašajo 121.062.559 gld.

(Kakšne poslance imajo Nemci!) Bivšega drž. poslanca nemških krščanskih socialistov Mittermayerja, ki je po poklicu natak, je obsodilo dunajsko sodišče v mesec dni zapora zaradi nevarne grožnje. Mittermayer se je izgovarjal, da je bil tačas do nezvesti pijan.

(Umrl je) v Zlokomorovu na Češkem dne 26. t. m. profesor dunajskega vseučilišča Edvard Albert, genialen Čeh in ne lahko dosegljiv učenjak.

(Najboljši obisk pariške razstave) je bil pretečeno nedeljo. Ta dan se je razprodalo 600.381 vstopnic. Pri cvetlični veselici pretečeni teden pa je bilo oddanih celo 963.956 vstopnic.

(Vezuv.) V vulkanskem brezdu Vezuv poleg Neapelja deluje ogenj in je videti prve oznanjevalce izmetavanja. Vrh brega je namreč ozračje rdečkasto in po bregu pada pepel, kar pomeni, da se materije v vulkanu dvigajo in da bodo kmalu prekipele. Ljudstvo bivajoče na bregu prosi dan in noč Boga in mater Božjo, da reši nesreče njega in njegovo imetje.

(Ujeti princ.) Neki višji častnik I. bavarške voja je na vojaških vajah ujel princa Ruperta, svojega bodočega vladarja. Zato je višji častnik nakrat zbolel in mora v pokoj! Princ Rupert postane v kratkem generalni major. Pred leti se je isto zgodilo nekemu jako nadarjenemu polkovniku. Ujel je princa Alfonza in moral v pokoj. Princ Alfonz pa je avanziral!

(Gosenice ustavile vlak.) Iz Waidhofena na Tayi poročajo: Gosenice nastopajo letos zopet v velikanskih množicah ter uničujejo zelenje na njivah. Da pa morejo postati celo ovira vlakom, je nekaj nenavadnega. Minulo sredo je vlak zunaj postaje nakrat obstal. Potniki so hiteli k oknom gledat, kaj se je zgodilo. In tu so videli na progi silne mase gosenic, ki so povzročile, da so se kolesa vrtela pač okoli svojih osi, a dalje niso tekla. Šele ko so očistili progo in kolesa ter potrosili tir s peskom, je mogel vlak dalje.

(Premoženje mesta Pariz.) Pariško magistratsko vodstvo je minule dni obelodanilo izvestje, ki se tiče premoženja pariškega mesta, in iz katerega posnamemo, da obsega to premoženje nešteto spomenikov, nepremičnin in drugih stavb v skupnem vrednostnem znesku 2.437.610.937,27 frankov. — Nepremičnine največje vrednosti so cerkve, in sicer jih je 63, ki so cenjene na 197.176.782 frankov; potem šole v vrednosti 148.047.689 frankov, razni trgi 119.818.902 fr., vodovodi in hidravlični elevatorji 50.189.300 fr., pokopališča 65.940.160 fr., mestna skladišča in brodarne 119.818.012 fr. itd.

(Lišp vladarjev.) Zanimiva je črtica o lišpu, ki ga uporabljajo vladarji za vsakdanjo rabo. Papež nosi vedno na levi roki lep prstan z velikim safirom; ruski car nosi pri sebi vedno dragoceno uro, ki je vredna 4000 rubljev; španska kraljica ljubi prstane in jih menja šestkrat na dan, ima vseh skupaj 274; angleška kraljica nosila je rada vedno kinč okrog vratu, in ima ednega iz zlata in biserov, ki tehta skoro dva kilograma; nizozemska kraljica Viljemina nosi edino v ušesih dvoje dragocenih uhanov; nemški cesar nosi vedno malo zapestnico; belgijski kralj Leopold ima celo zbirko dragocenih ur; turški sultan pa nosi srajco samih zlatih in srebrnih nitij.

(Vničili 3000 ovac) Poročila došla iz Sharpsdale, majhnega mesta blizu Mount Blanco v južni Coloradi, pravijo, da so vsled prepira med živinskimi pastirji radi pašnikov in vodnjakov zadnji teden živinorejci zapodili 3000 ovac v globoko brezno. Ovčarji se niso mogli braniti zoper zlo čince, ker niso imeli orožja.

IX. izkaz

prispevkov za Leitgebov spomenik.

Nadalje so podpisanci doposlali: G. J. Vidic, nadučitelj, St. Pavel v S. d. 3 K, g. F. Rohlek, veleposestnik, Zalec, 4 K, g. R. Kokot, šol. voditelj v Ločah za tamonjce, čitateljstvo 12 K in g. Bürkmayer, restavrador v Celju 5 K. S prej nabrano vsoto torej sedaj zavrsem 433 kron.

Armin Gradišnik, poverjenik.

Krepki učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika z dobrimi spricvali, se takoj sprejme v trgovino (393) 3-2 mešanega blaga Frana Oseta na Vranskem, Stajarsko.

(397) 3-2

Učenca.

Za pivo v Zalcu išče se učenec star 16 do 18 let. Ponudba naj se pošlje v Zalec.

(400) Javna zahvala.

Za veliko sočutje, kakor tudi udeležbo pri pogrebu, katero so nam izkazali brati Slovenci o priliki pogreba našega nepozabnega brata

Petra Polita

izjavljamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo. Bratska hvala vsem, kateri ste se udeležili, ker tolažba nam je, da naš brat ni zapustil svojih kosti v tujini, nego v sorodni domovini bratov Slovencev.

V Novemgradu, dne 24. septembra 1900.

Dr. Mih. Polit-Desančić, brat, Savka Sabotić roj. Polit, Desanka pl. Baić roj. Polit, sestre.

(394) 2-2

Oklic.

Zmanjševalna dražba stavbe nove šole v Žičah pri Konjicah se vrši dne 7. vinotoka t. l. ob 11. uri predpoldne v stari šoli v Žičah. Podjetniki, strokovnjaki in obrtniki se k prav obilni udeležbi vladno vabijo.

Vsaki dražbar ima 10% vadija vložiti; stavbeni načrt in proračun v skupnem znesku 27.000 kron, se zamore vsaki dan pri načelniku kraj. šol. sveta v Žičah pogledati.

Krajni šolski svet Žiče, 23. septembra 1900.

Jožef Kalšek, načelnik.

Vsaga zdravilstva

dr. Francišek Janković

(398) okrožni zdravnik v Konjcem 3-1 ordinuje dopoldne od 8. do 12. ure.

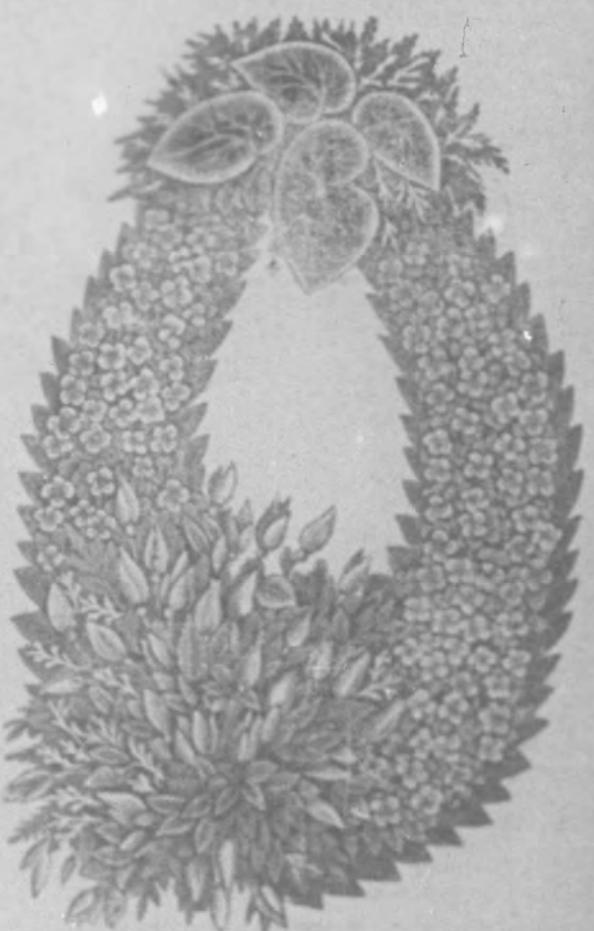
Prodajalna v najem.

V Tržišču pri Mokronogu na Kranjskem je tik farne cerkve oddati v najem prodajalna z vso potrebno opremo. — Več se izve pri Elizi Okorn, v Tržišču na Dolenjskem (402) 2-1

Pozor kmetje!

Naznanjam, da kupujem fino obrana debela jabolka, bruske, breskve, kakor tudi mäd (strd) vsake množine. (384) 6-3

Anton Kolenc v Celju.

Krasne nagrobne vence

v vseh velikostih in cenah priporoča

PETER KOSTIČ

v Celju.

Otvoritev trgovine!

P. n.

Navljudneje naznanjam, da sem
otvoril v Celju, Graška cesta
št. 4

steklarsko trgovino

pod trdko
FRAN STRUPI

kjer prodajam vsakovrstno v
to stroko spadajoče blago, ka-
kor steklo, porcelan, svetilnice,
zrcala, različne okvirje za po-
dobe, šipe za okna itd., itd.

na debelo in na drobno.

Prezdamem tudi vsa v to
stroko spadajoča dela pri stav-
bah kakor tudi vsa popravila,
katera izvršim po

== najnižjih cenah ==

V blagohotno naklonjenost
se priporočam

z veselošovanjem

(401) 5-1 **Fran Strupi.**

Postrežba točna in solidna.

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor
vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in ko-
reninice lepo v senci posušene, da lepo zeleno
barvo obdrže, po najvišjih cenah. Kakor: bez-
govo gobo, kamilice, tisočrože, malinsko štopo,
lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in ko-
reninice; tudi kupim vsake vrste deželnih pri-
delkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo,
proso, konoplje, laneno seme in ržene rožičke.
Ob času vsake sadje, vse deželne pridelke po
najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake
vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in
kuretinu. Kupim tudi suhe gobe, orehe,
čespije, hruške, itd., vse po najvišjih cenah.
Častitim gg. duhovnikom naznanjem, da imam
vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče
v zalogi.

Kupujem zgodnji kakor tudi pozni
hmelj ter divji in pravi kostanj.

„Kmetijska zadruga v Žalcu“ naznanja
vsem onim kmetovalcem, kateri še niso njeni
udje, da se dobi umetni gnoj, kompost in to-
maževa žlindra, kakor živinska sol, pri **Anton
Kolencu**, trgovcu v „Narod. domu“ v Celju,
kam r se naj obrnejo neudi zadruga.

„Kmetijska zadruga za Spodnještajarsko“
vknjiž. zadruga z omejenim poročtvom v Žalcu.

Svoji k svojim!

Najboljše strune

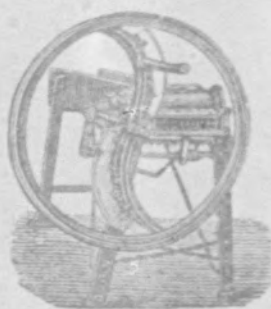
za gosli, kitare, tamburice, ali citre so do-
biti v trgovini Dragotin Hribarja v Celju.

Išče se

deklica

še večja v trgovini z mešanim blagom,
kakor tudi učenka z dobrim šolskim
spričevalom v trgovino na deželo.
Kje pove uredništvo tega lista.

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slámoreznice najboljših sestavov
kakor tudi izvrstne slámorezne kose.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor čevi za kanalizacije
in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in
pchištvnih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpriprostejše do
najfinejše izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fos-
fatno moko po tovarniški ceni.

Velika izbira železnih nagrobnih križev.

* Slavno občinstvo vabim najljudneje, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Dečka

z dobrimi šolskimi spričevali
sprejme takoj za učenca v
trgovino mešanega blaga

(395) 2-2

Karol Rayer

Arclin pri Vojniku

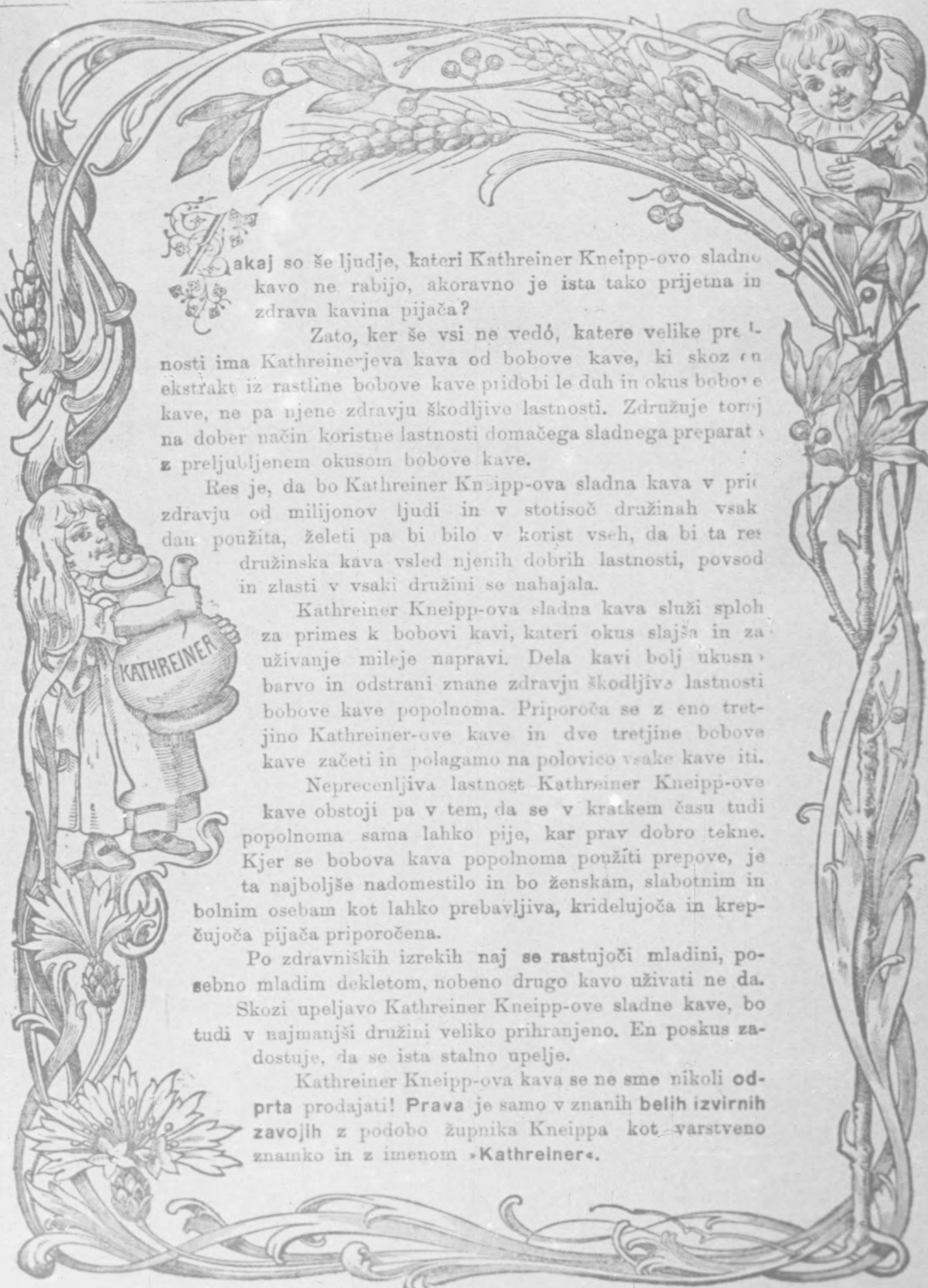
Učenca

iz poštene rodbine, sprejme
takoj v uk

Josip Hočevar

krojaški mojster v Celju, Kolo-
dvorske ulice št. 5

(392) 3-2

Kakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno
kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in
zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike pre-
nosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en
ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove
kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje torej
na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata
z preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v pri-
zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsak
dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res
družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod
in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh
za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za
uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusn,
barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti
bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tret-
jino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove
kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove
kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi
popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne.
Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je
ta najboljše nadomestilo in bo ženskām, slabotnim in
bolnim osebām kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krep-
čujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, po-
sebnost mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da.
Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo
tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus za-
dostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli od-
prta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih
zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno
znakmo in z imenom „Kathreiner“.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev,
zastavnih pisem, srečk, novcev,
valut i. t. d. za po najkulantnejših pogojih.
Posojila na vrednostne papirje proti
nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurznim izgubam.
Promese k vsem tvebanjem.

Sprejemanje

denarnih vlog na vložne knjižice,
na tekoči račun in na girokonto s
4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menic najkulantneje.
(391) Borzna naročila.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.